



# INFORMATIE STAGES UT LERARENOPLEIDINGEN VOOR VAKCOACHES

Bij de lerarenopleidingen van de Universiteit Twente, verzorgd door de vakgroep ELAN, kennen we drie typen stages. Stage SP1 is een inleidende stage voor zowel minor- als masterstudenten, SP onderbouw is de afsluitende stage voor minorstudenten en SP2 is de afsluitende stage voor masterstudenten. Voor de begeleiding op de stagewerkplek is de stagiair gekoppeld aan een vakcoach, bij de opleiding volgt de vakdidacticus de stage middels (interview)gesprekken.

De stagiair is verantwoordelijk voor de eigen stage, maar als vakcoach speel je wel een belangrijke rol in de ontwikkeling van een stagiair. De volgende punten beschrijven in chronologische volgorde de relevante begeleidingstaken, in veel gevallen ben je daar als vakcoach bij betrokken.

Voor relevante formulieren, handleidingen en achtergrondinformatie verwijzen we naar <http://www.utwente.nl/lerarenopleidingen/sp/>

## 1. ONTVANGST

Het is voor een stagiair prettig als je (of de schoolopleider) zorgt voor een goede introductie op school: maak een rondje door de school, stel relevante mensen voor, geef een schoolgids mee, zorg voor andere relevante materialen en vul en samen met de stagiair de schoolpracticum-overeenkomst in en eventuele contractformulieren vanuit de school.

## 2. EERSTE LESSEN MET GERICHTE OBSERVATIE-OPDRACHTEN

De eerste tijd moet een stagiair een aantal lessen bijwonen met gerichte observaties (die in de SP handleiding beschreven staan, of vraag de stagiair). Je rol is ondersteunend.

## 3. OPDRACHTEN VANUIT ONDERWIJSKUNDE EN VAKDIDACTIEK

Stagiairs krijgen vanuit Onderwijskunde en Vakdidactiek ook gerichte opdrachten om in hun les uit te voeren. Voorbeelden zijn: het opnemen van (eigen)lesfragmenten en die analyseren en bespreekbaar maken, het ontwerpen van een proefwerk met correctiemodel (en het door de stagiair laten nakijken hiervan), gebruik van een Concept Map, een practicum met gegevensverwerking door de computer, probleem oplossen, enz. Het is fijn als hiervoor mogelijkheden worden geboden, maar als iets echt niet kan, laat het dan even aan de instituutsbegeleider(vakdidacticus) weten.

## 4. EIGEN LESSEN (OF LESONDERDELEN)

Vanaf het moment dat een stagiair begint met lesgeven zijn er een drietal specifieke taken:

- **Vorbereidingsgesprek:** bespreek met de stagiair de lesvoorbereiding. Een stagiair zal in het begin vooral op zijn eigen handelen gericht zijn en pas daarna naar de leerlingen kijken. Dit proces kun je versnellen door aandacht te besteden aan leeractiviteiten voor leerlingen en de leerprocessen van leerlingen.
- **Observatie van de lessen.** Je kunt een observatie vastleggen op verschillen manieren: video-opname, met een observatieformulier, of door op te schrijven wat er gebeurt in de tijd. Observatieformulieren zijn te vinden op de website.
- **Nagesprek/reflectiegesprek.** Dit gesprek heeft twee doelen: 1. Studenten leren reflecteren, en 2. Studenten helpen specifieke punten in hun lesgeven te verbeteren. Beide doelen kunnen gecombineerd worden, maar dan moet je met "leren reflecteren" beginnen door de stagiair te laten terugkijken op de verzorgde les. Daarna kun je eventueel inzoomen op zaken die goed gingen (en dus in het repertoire opgenomen kunnen worden) en aspecten die verbeterd kunnen worden. Het lijkt verstandig om voor de volgende les een of twee aandachtspunten te nemen die veranderd worden, meer wordt voor een stagiair lastig.

# INFORMATIE STAGES UT LERARENOPLEIDINGEN VOOR VAKCOACHES

Lesgeven moet je leren en daarbij hoort ruimte om te experimenteren en om fouten te maken! Een belangrijk aandachtspunt is het leervermogen van een stagiair: maakt deze voldoende vorderingen en worden adviezen opgevolgd!

## 5. REFLECTIE EN REFLECTIECYCLUS

Binnen de opleiding gebruiken we de reflectiecyclus van Fred Korthagen (meer informatie hierover staat op <http://www.utwente.nl/lerarenopleidingen/sp/>). Stagiairs vinden het in het begin niet gemakkelijk dit te gebruiken, dus je hulp is hierbij welkom.

## 6. INTERVISIE

Wellicht wordt intervisie op je school georganiseerd met een groep stagiairs (ook van andere opleidingen), ELAN studenten doen hieraan ook mee. Het is goed te weten dat ELAN zelf ook aan intervisie aandacht schenkt, we doen dat bij vakdidactiek. Wij merken dat studenten het ook plezierig en leerzaam vinden om in ander verband ervaringen uit te wisselen.

## 7. LESBEZOEK

Vanuit ELAN zal de vakdidacticus minstens een keer per stagetraject een les komen bijwonen. Wij vinden het fijn als daarbij ook de schoolopleider aanwezig kan zijn, en uiteraard jij zelf als vakcoach. Na afloop willen we de les graag bespreken en als dat kan ook de vorderingen in het algemeen. Daarbij zijn jullie ervaringen van belang omdat jullie de verrichtingen van de stagiair gedurende een langere periode hebben gevolgd.

## 8. LAATSTE LES (COMPETENTIEMATRIX)

De beoordeling van een eindstage vindt mede plaats op grond van een rubric formulier (pagina's 10 en 11 van het document "RUBRICS beoordelingsdocument SBL competenties" op <http://www.utwente.nl/lerarenopleidingen/sp/>). Vul deze lijst daarom uiterlijk bij de laatste les in, ook de stagiair vult eenzelfde formulier in. Vooral voor de onderbouwstage en voor SP2 is dit een belangrijk instrument om te bepalen of de stagiair startbekwaam is.

## 9. VERSLAG EN BEOORDELING

In de SP handleiding staan de eisen aan een verslag, maar dat is vooral relevant voor de stagiair. Omdat je de stagiair gedurende een langere periode hebt begeleid, speel je een belangrijke rol in de beoordeling van de stage. Middels een eindoverleg (email/telefoon/gesprek) tussen vakcoach en/of schoolopleider met de instituutopleider wordt de stage beoordeeld met een cijfer als waardering voor de stagepraktijk van de student tezamen met zijn/haar eindverslag.

## 10. ONDERZOEK VAN ONDERWIJS

Bij het vak Onderzoek van Onderwijs (voor masterstudenten) moeten studenten bij SP2 een onderzoek opzetten en uitvoeren, liefst met een directe component op school. Dit vereist overleg tussen student en school en tot nu toe is dat ook altijd succesvol verlopen. Het kan zijn dat een stagiair hierover met je van gedachten wil wisselen en het is fijn als dit kan.